T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 238
KARAR NO : 2017 / 286
KARAR TR : 08.05.2017

ÖZET : Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı trafik kazası nedeniyle açılan maddi ve manevi tazminat istemli davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacılar : 1 - A.B.
2 - C.B.
3 - Ce.B.
Vekili : Av. H.Ş.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. B. K.

O L A Y : Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle; davacı A.B.' ın eşi, diğer davacıların babası olan Ali Rıza Bayraktar' ın 31/08/2008 tarihinde sevk ve idaresinde bulunan 28 TD 328 plaka sayılı araç ile Görele - Tirebolu istikametinde seyir halinde iken havanın yağışlı olması nedeniyle yolda göllenme olduğundan kaza yaptığını, kaza neticesi Ali Rıza Bayraktar' ın vefat ettiğini, A.B.' ın genç yaşta eşini kaybetmenin üzüntüsünü yaşarken, diğer müvekkillerin de çocuk yaşta babalarının kaybettiklerini, müvekkillerinin kaza neticesi vefat eden Ali Rıza Bayraktar' ın desteğinden yoksun kalmak suretiyle maddi zarara uğradıklarını belirterek, A.B. için 20.000,00 TL, Cansu ve Ce.B. için ayrı ayrı 10.000,00 TL olmak üzere toplam 40.000,00 TL manevi tazminat ile A.B. için 100,00 TL, C.B. ve Cengiz Han Bayraktar için ayrı ayrı 50,00 TL olmak üzere toplam 200,00 TL maddi tazminatın kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

VAKFIKEBİR ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 26.10.2016 gün ve E: 2016/306, K:2016/693 sayılı kararı ile "dava dilekçesinde davaya konu kazanın meydana gelmesinde idarenin kusurlu olduğundan bahsedilmiş olup, bu nedenle idareden tazminat talep edildiğinden kamu hizmeti görmekle yükümlü olan davalı Karayolları Genel Müdürlüğü, kamu hizmeti sırasında yerdiği zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildir. Olay idari karar ve eylemlerden doğan zararlar niteliğinde bulunduğundan, zararın ödetilmesi istekleri 11.02.1959 günlü ve 17/15 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararının 2. bendi hükmünce tam yargı davasının konusunu oluşturur. Bu davaların ise 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2.maddesi hükmü uyarınca, idare aleyhine idari yargı yerinde tam yargı davası olarak açılması gerekmektedir." gerekçesiyle 6100 Sayılı HMK 114/1.b maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın Usulden Reddine karar vermiş, istinaf yoluna başvurulmayan karar 21.12.2016 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

TRABZON İDARE MAHKEMESİ: 28.12.2016 gün ve E:2016/1716, K:2016/1911 sayılı kararı ile "2577 sayılı Kanun'un 36.maddesinde; "İdari sözleşmelerden doğanlar dışında kalan tam yargı davalarında yetkili mahkeme, sırasıyla; a- Zararı doğuran uyuşmazlığı çözümlemeye yetkili, b- Zarar, bayındırlık ve ulaştırma gibi bir hizmetten veya idarenin herhangi bir eyleminden doğmuş ise, hizmetin görüldüğü veya eylemin yapıldığı yer, c- Diğer hallerde davacının ikametgâhının bulunduğu yer idare mahkemesidir." kuralına yer verilmiştir

Uyuşmazlığa konu olayda, davacılar tarafından mirasçıları oldukları Ali Bayraktar'ın 31.08.2008 tarihinde Görele-Tirebolu karayolunda ölümüyle sonuçlanan kazaya, yolda oluşan göllenmenin sebep olduğundan bahisle uğramış oldukları maddi kayıplar için toplamda 200,00 TL maddi tazminat ve kaza nedeniyle yaşamış oldukları ıstırap, üzüntü ve sıkıntıya karşılık toplamda 40.000,00 TL manevi tazminat istenildiği anlaşılmış olup yukarıda yer alan yetki kuralı uyarınca zarara neden olan hizmetin görüldüğü yer ili olan, Giresun ilinin idari yargı yönüyle bağlı olduğu Ordu İdare Mahkemesi'nin yetkili olduğu anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanunun 15/1 -a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine" karar vermiştir.

Davacılar vekili aynı taleple Ordu İdare Mahkemesine dava açmıştır.

ORDU İDARE MAHKEMESİ: 15.03.2017 gün ve E:2017/255 sayı ile "2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a maddesinde, dava dilekçelerinin "görev" yönünden ilk incelemelerinin yapılacağı; 15/1-a maddesinde de, adlî ve askerî yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği belirtilmiştir.

Diğer taraftan; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesinin birinci fıkrasında, "Adlî, idarî, askerî yargı tercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık

Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler" hükmüne yer verilmiş, aynı maddenin (23/07/2008 gün ve 5791 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesiyle değişik) ikinci fikrasında ise, yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderileceği belirtilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1 'inci maddesinde. Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; 2'nci maddesinde; bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 4'üncü maddesinde; Karayolları Genel Müdürlüğünün bu kanunun uygulanmasında görevli kuruluşlar arasında olduğu; 7'nci maddesinde ise; Karayolları Genel Müdürlüğünün yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak, önlemleri almak ve aldırmak, tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek, trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak, yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, içişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek, trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak, yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek, yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak, bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmakla görevli olduğu düzenlenmiştir.

Aynı Kanunun 19/01/2011 günlü Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesiyle değişik 110'uncu maddesinde, "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanımdan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanım hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir" hükmü, Geçici 21 'inci maddesinde de, "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" hükmü yer almaktadır.

Yukarıda aktarılan Kanun hükümlerinden, karayolundaki eksiklik ve kusurlardan dolayı meydana geldiği öne sürülen trafik kazaları neticesinde oluştuğu belirtilen zararların tazmini talebiyle sorumlu idare/idareler aleyhine açılan davaların adli yargı merciinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda; görevli kuruluşun karayolunun yapımını kontrol etme, yapım, bakım, onarım ve temizliğini yaparak emniyetle kullanımını sağlama sorumluluğunu yerine getirmediği iddiasından kaynaklanan uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan; aynı mahiyetteki taleple açılan davada Vakfikebir Asliye Hukuk Mahkemesinin 26/10/2016 gün ve E: 2016/306, K: 2016/693 sayılı kesinleşmiş görevsizlik kararının kaldırılması için 2247 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle; 2247 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi uyarınca, bakılan davada görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye değin bakılan davanın incelenmesinin ertelenmesine" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 08.05.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davasında adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanunun 19.maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

I-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana geldiği ileri sürülen ölümlü trafik kazası nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu Kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş, aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde*; "* Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Ordu İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Vakfikebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 26.10.2016 gün ve E: 2016/306, K:2016/693 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ordu İdare Mahkemesinin

BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Vakfikebir Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 26.10.2016 gün ve E:2016/306, K:2016/693 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 08.05.2017 gününde Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT

KARŞI OY

03.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 08.05.2017

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN